

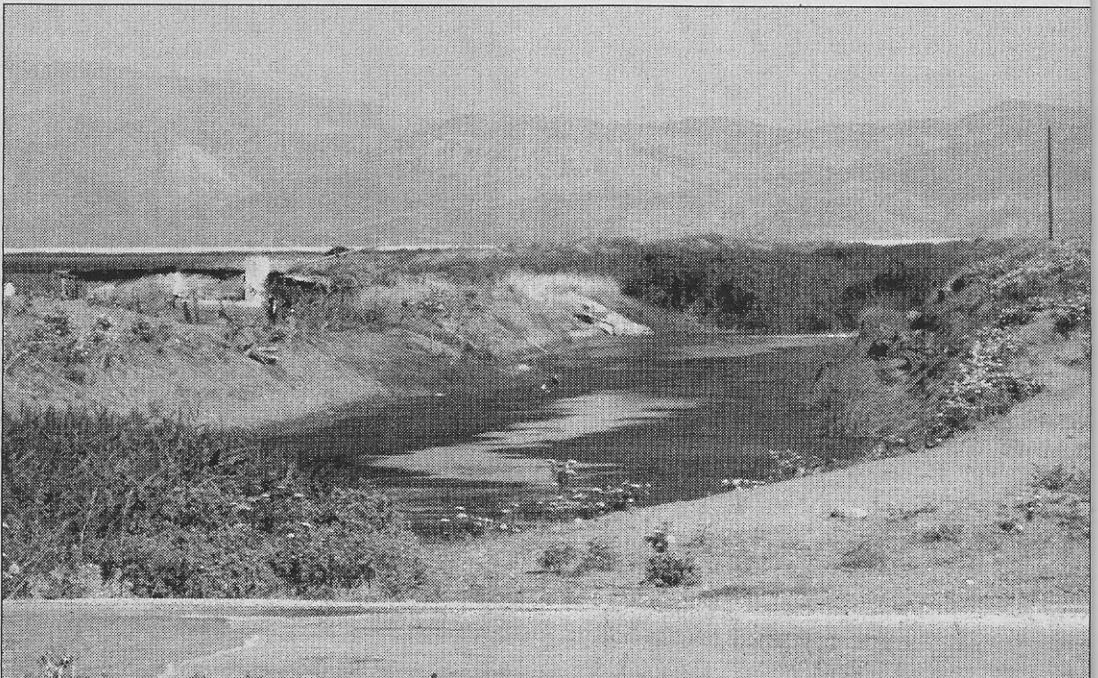
ΤΙ ΖΗΤΑ Ο ΤΟΕΒ ΠΗΝΕΙΟΥ, ΤΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΕΙ

Η «μάχη» του νερού καλά και

Του Δημ. Κατσανάκη

Κάθε διοικητική μεταβολή σε Τοπικό Οργανισμό Εγγείων Βελιώσεων μετά την έναρξη της αρδευτικής περιόδου ενέχει σοβαρούς κινδύνους για την ομαλή ολοκλήρωσή της. Ιδιαίτερα αν πρόκειται για τον ΤΟΕΒ Πηνειού, τον μεγαλύτερο Οργανισμό της χώρας και το καλοκαίρι είναι θερμό. Για το νέο πρόεδρο του ΤΟΕΒ Πηνειού Γιώργο Λαδόπουλο όμως δεν υφίσταται τέτοιος κίνδυνος. Επί σειρά ετών στη διοίκηση του ΤΟΕΒ Πηνειού γνωρίζει άριστα το δίκτυο, τα προβλήματά του και κυρίως ποιες παρεμβάσεις απαιτούνται βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών. Με δεδομένο πάντα ότι το ισοζύγιο αρδευτικού νερού είναι ελλειματικό τόσο στη Λάρισα όσο και γενικότερα στη Θεσσαλία. Με την ανάληψη των νέων του καθηκόντων και χωρίς την πολυτέλεια της περιόδου κάριτος ο νέος πρόεδρος κλήθηκε να κειριστεί μια κρίση, που προανήγγειλε ένα «μπλακ άουτ» στο δίκτυο. Η κρίση αποφεύχθηκε την τελευταία στιγμή, έστω και με τη βοήθεια του... καιρού, πλην όμως ο Γ. Λαδόπουλος δεν εφουσάχαζε γνωρίζοντας ότι η περιόδος του «συναγερμού» δεν έληξε ακόμα. Αποφασισμένος να αποδώσει τα του Καίσαρος των Καίσαρι, δηλαδή ευθύνες εκεί που αναλογούν, ο απολογισμός με τη λίξη της αρδευτικής περιόδου αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον από φορείς και αγρότες. Σήμερα όμως δεν ξένει την ευκαιρία να αναδείξει την ανάγκη αναθέρμανσης των διεκδικήσεων των θεσσαλών για την εκτροπή του άνω ρου του Αχελώου, έργο πνοής που θα λύσει μακροπρόθεσμα το πρόβλημα του νερού στο θεσσαλικό κάμπο, καθώς και στη σύσταση του ενταίου φορέα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, που θεωρεί απαραίτητο.

Χρόνια ολόκληρα και γενιές πολιτικών ανακινείται το θέμα χωρίς ο φορέας να συστήνεται πιθανότατα λόγω έλλειψης πολιτικής θυύλωσης, την οποία ο πρό-

εδρος του ΤΟΕΒ Πηνειού αναμένει από τον Περιφερειάρχη Θεσσαλίας Φώτη Γκούπα όπως άλλωστε ο τελευταίος δεσμεύτηκε στην προημέρων περιοδεία του στη μεμένη παροχέτευσης νερού από την Καρδίτσα στη Λάρισα με το νομάρχη Καρδίτσας Βασ. Αναγνωστόπουλο. Όσουν αφορά το κομμάτι της διαχείρισης του αρδευτικού νερού ο κ. Λαδόπουλος επισπουμαίνει ότι ο νομός Λάρισας έχει την ανάγκη μεταφοράς 25- 30 εκατ. κυβικών νερού από τη λίμνη Πλαστήρα και το φράγμα Σμοκόβου το κρίσιμο δίμηνο Ιουλίου - Αυγούστου αν και παραδέχεται ότι κάθε διοίκηση του Οργανισμού ενδιαφέρεται να καλύψει τις ανάγκες και αρδευτών εκτός της περιμέτρου του ΤΟΕΒ, δηλαδή πέραν των 137 χιλιάδων στρεμμάτων. Εικόνα, που παρουσιάζεται όχι μόνο στη Λάρισα αλλά σε ολόκληρη την Ελλάδα, όπου υπάρχουν δίκτυα τοπικών οργανισμών Εγγείων Βελιώσεων. Για την αντιμετώπιση των αναγκών και την κάλυψη των ελλειμμάτων επαναφέρει την ανάγκη δημοπράτησης του φράγματος Γυρτώνης, η μελέτη του οποίου είναι έτοιμη. Με το φράγμα θα αποθηκευτούν 6 εκ. κυβι-

κά, ενώ προτείνεται ακόμα η κατασκευή ενός φράγματος στην Αμυγδαλέα και δύο μικρών φραγμάτων - λιμνοδεξαμενών στη Γλαύκη και στο Ομορφοχώρι για αποθήματα άλλων 7 εκ. κυβικών νερού περίπου. Το πακέτο των αναγκαίων έργων περιλαμβάνει επίσης την ταμιευτόστρωση της κεντρικής διώρυγας Δ2, τον καθαρισμό της Τ9 και τη διαπλάτυνση του Ασμακίου, που εξυπηρετεί 4 περιοχές - Ελευθέριο, Ομορφοχώρι, Πλατύκαμπος, Πλαστιά - και στέλνει νερό στις παρακάρλιες περιοχές.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ

Σύμφωνα με έκθεση της διεύθυνσης Εγγείων Βελιώσεων Λάρισας η αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων την τελευταία 20ετία (1980- 2000) αλλά και οι έντονες ξηρασίες των προηγούμενων ετών οδήγησαν τον αγροτικό κόσμο σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς στην υπεράντληση των υπογείων υδάτων μέσω γεωτρήσεων. Η κατάσταση μέχρι πρότινος ήταν απελπιστική, η στάθμη του υδροφόρου ορίζοντα κατέβηκε τουλάχιστον 20 μέτρα δημητοργώντας μια σειρά προβλημάτων όπως:

ΕΙΣΙ Η ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΡΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

ΘΑΤΕΙ...

- Η δημιουργία ρηγμάτων λόγω καθιζήσεων με αποτέλεσμα το άνοιγμα του εδάφους και πολλών κτιριακών εγκαταστάσεων των δήμων Κιλελέρ και Αρμενίου

- Ελειψη πόσιμου νερού (παρατηρείται στους δήμους Νίκαιας και Κραννώνος) αλλά και ακατάλληλου προς ύδρευση σε άλλα δημοτικά διαμερίσματα λόγω σκληρότητας χημικών προσμίξεων νιτρικών και άλλα.

- Εισροή θαλασσινού νερού στον υδροφόρο ορίζοντα με αποτέλεσμα οι γεωτρήσεις να αντλούν υφαλμυρά νερά καταστρέφοντας τη γονιμότητα του εδάφους και μειώνοντας την απόδοσή τους σε παραγωγή

- Μεγάλο κόστος άρδευσης των εκτάσε-

ων μιας και οι περιοστήρες γεωτρήσεις αντλούν από στάθμην 150- 180 μέτρων με μικρή διάρκεια ζωής αναγκάζοντας τους παραγωγούς σε ανόρυξη νέων γεωτρήσεων με υπέροχα χρηματικά ποσά.

- Παράλληλα ο Πηνειός ποταμός με την πτώση του νερού πολλές φορές θύμιζε ρυάκι με δυσμενείς επιπτώσεις στους παραγωγούς, το οικοσύστημα της περιοχής αλλά και την υγεία των κατοίκων της πόλης. Τέλος καταστράφηκαν πολλές καλλιέργειες λόγω ξηρασίας τα προηγούμενα έτη σε σημείο που ο νομός να μη διαφέρει και πολύ από έρημο.

Παρακολουθώντας τις δυσμενείς εξελίξεις των τελευταίων ετών η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση σε συνεργασία με την κυβέρνηση και τους αρμόδιους φορείς προγραμμάτισε δέσμην μέτρων και τα πρώτα αισιόδοξα μηνύματα έγιναν αισθητά

- Τα μεγάλα έργα του Σμοκούβου έχουν σχεδόν περατωθεί

- Η εκτροπή του Αχελώου δεν έχει τα αναμενόμενα αποτελέσματα από τον πρωταρχικό σχεδιασμό.

- Το σταθερό φράγμα στον Πηνειό (περιοχή Γυρτώνης) είναι έτοιμο προς δημοπράτηση, και δια μέσω της τάφρου Τ3 (όπου κατασκευάζεται) θα οδηγήσει το πλεόνασμα των νερών του Πηνειού στο γέμισμα του μεγάλου ταμιευτήρα της Κάρλας.

- Ο Πηνειός ποταμός ενισχύεται με 40 εκατ. κ.μ. νερού από τη λίμνη Πλαστήρα (Καρδίτσα) επιτυγχάνοντας σταθερή ροή στους μίνες αιχμής (Ιούλιος - Αύγουστος) δίνοντας λύσεις άρδευσης.

- Δημιουργήθηκε μια αλυσίδα ταμιευτήρων (τεχνητών λιμνών) σε δημοτικές και κοινωνικές εκτάσεις αποθηκεύοντας 18 εκατ. κ.μ. νερού αρδεύοντας 60.000 στρεμ. και δημιουργώντας νέο οικοσύστημα στην περιοχή.

- Κατασκευάζει κάθε καλοκαίρι στον Πηνειό και Ενιπέα πρόχειρα χωμάτινα φράγματα για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα αλλά και την κάλυψη των αρδευτικών αλλαγών στην περιοχή.

- Στην οικονομικά αδύναμη περιοχή της Ελασσόνας η κατασκευή των φραγμάτων (Μ. Ελευθεροχώριου, Λιβαδίου, Αγιονερίου, Λόφου, Καλλιθέας κ.λ.π.) συγκρατούν τον αγροτικό πληθυσμό με βιώσιμες καλλιέργειες.

- Ήδη έχει εγκριθεί προς δημοπράτηση η διώρυγα που θα μεταφέρει τα νερά του φράγματος Λιβαδίου προς άρδευση

- Μελετούνται και προγραμματίζονται 2 νέοι ταμιευτήρες στο Ομορφοχώρι και Γλαύκη και μελετώνται και προγραμματίζονται νέα φράγματα για κάλυψη των αρδευτικών απαρτήσεων

Ο ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

Στο μεταξύ σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται η κατασκευή του ταμιευτήρα μικρής έκτασης 304 στρεμμάτων στο Ελευθέριο για την αποθήκευση 800 χιλιάδων κυβικών μέτρων νερού. Η μελέτη συντάχθηκε από τη Διεύθυνση Εγγειών Βελτώσεων για ταμιευτήρα με συμπλεξμένο ανάχωμα χωρητικότητας 800 χιλιάδων κυβικών και ανλποστάσιο πλήρωσης του ταμιευτήρα σε χορτολιβαδική έκταση που παραχωρίθηκε από το δήμο Πλατακάμπου. Η πλήρωση του ταμιευτήρα θα γίνεται με νερό που θα μεταφέρεται από τα αντλιοστάσια του ΤΟΕΒ Πηνειού που βρίσκονται επί του Πηνειού ποταμού μέσω των αρδευτικών τάφρων και θα αξιοποιεί τη χειμερινή και εαρινή παροχή του. Με την κατασκευή του έργου προβλέπεται να αξιοποιηθεί καθαρή έκταση 3000 στρεμμάτων περίπου του Δ.Δ. Ελευθερίου, που σήμερα λόγω της υπάρχουσας κατάστασης αρδεύονται πλημμελώς κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου. Σημειώνεται ότι το έργο εντάχθηκε στο Γ' Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης και δημοπρατήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2003 και δύο μίνες αργότερα υπογράφτηκε η σύμβαση. Σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις της κατασκευάστριας εταιρίας το έργο θα ολοκληρωθεί στο τέλος 2004 για να λειτουργήσει για την αρδευτική περίοδο 2005.